

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวยามเย็นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา” เป็นการศึกษาความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ตลอดจน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาที่มีต่อการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักทางด้านหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว นักวิชาการทางด้านการท่องเที่ยว ผู้นำกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนเพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของประเทศไทย

แหล่งข้อมูล

ในการศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยมุ่งเน้นศึกษารวบรวมกิจกรรมที่ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นในประเทศไทย ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษารวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวจากวารสารการท่องเที่ยว สื่อแผ่นพับ สื่อออนไลน์ เป็นต้น โดยมุ่งเน้นศึกษากิจกรรมที่ถูกจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2556 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2556

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดระเบียบกิจกรรมที่สำรวจพบ โดยได้จัดกลุ่มเพื่อแบ่งประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นที่พบในประเทศไทย และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนา ตีความ ซึ่งนำหลักการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมากำหนด

รูปแบบกิจกรรมที่พบดังกล่าว และจัดกลุ่มเพื่อกำหนดรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นที่สำรวจพบในจังหวัดพะเยาได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความต้องการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของนักท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ จากการศึกษาในเชิงเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยว และได้ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิโดยการเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบความต้องการการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของนักท่องเที่ยวได้ โดยได้ศึกษาประเด็นทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาความต้องการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และจากการศึกษาจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพะเยา พบสถิติในปี 2554 จำนวน 366,676 คน ซึ่งจากการทบทวนงานวิจัยที่ใช้เครื่องมือเดียวกันได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยได้คำนวณจากสูตรโคเฮน (Jacob Cohen, 1977) โดยผู้วิจัยกำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% ($\alpha = 0.05$) และจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 120 คน แต่ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน โดยได้แจกแบบสอบถามให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และสอบถามความต้องการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของนักท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีประเด็นข้อคำถาม คือ ความต้องการทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการทำให้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ในอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ตลอดจนสอบถามแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความต้องการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของนักท่องเที่ยว โดยสอบถามประเด็นที่เกี่ยวข้องช่องทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมและลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยสอบถามประเด็นความต้องการด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือของแบบสอบถาม

ในการทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อให้แบบสอบถามมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาหรือประเด็นที่ต้องการสามารถวัดได้ครบถ้วน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการประมวลศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในสร้างประเด็นคำถามที่สามารถครอบคลุมเนื้อหาขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน คือ ทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence) หรือดัชนีความเหมาะสม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินเนื้อหาของข้อคำถามของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์การตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ดังนี้ (ประกายรัตน์ สุวรรณ, 2549, หน้า 26-30 อ้างอิงใน โอบอลส์ รังสิมันตุชาติ, 2555, หน้า 66)

+1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามในแบบสอบถามสอดคล้องกับประเด็นวิจัย

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามในแบบสอบถามสอดคล้องกับประเด็นวิจัย

-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามในแบบสอบถามไม่สอดคล้องกับประเด็นวิจัย

นำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

IOC ที่เหมาะสม = 0.5 ขึ้นไป (ค่า IOC \geq 0.5)

ดังนั้น จึงกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ แต่ละระดับมีค่า IOC ดังนี้

0.00 – 0.49 หมายถึง ข้อคำถามความต้องการของนักท่องเที่ยวควรปรับปรุงหรือไม่เหมาะสม

0.50 – 1.00 หมายถึง ข้อคำถามความต้องการของนักท่องเที่ยวเหมาะสมหรือเห็นด้วย และสามารถนำไปใช้ได้

โดยผลของการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 0.78 จากแบบสอบถามแสดงความเที่ยงตรงตามเนื้อหา อยู่ในระดับเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในประเด็นความต้องการเดินทางท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของนักท่องเที่ยวทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

ในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถามความต้องการที่ใช้เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว มีขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดระเบียบข้อมูล ได้นำชุดแบบสอบถามที่มีผู้ตอบทั้งหมดมาคัดเลือกชุดข้อมูลที่ให้คำตอบครบทุกข้อ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแสดงผล

2. การแสดงผลข้อมูล โดยนำผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นำมาเสนอในรูปแบบของตาราง เพื่อแปลความหมายของค่าตัวเลขของผลลัพธ์ที่ได้เป็นค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และนำมาเสนอในรูปแบบของการพรรณนา

3. การหาข้อสรุปและการตีความ เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้ และให้ความหมายของข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา โดยอาศัยวัตถุประสงค์ของการศึกษา กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาเป็นแนวทางประกอบการพิจารณา

เกณฑ์การแปลผลแบบสอบถามความต้องการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คำนวณค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่าง จากสูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. ค่าอันตรายภาคชั้น โดยการหาความแตกต่างระหว่างชั้นสามารถคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{ค่าอันตรายภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$N = \frac{5 - 1}{5} \\ = 0.80$$

ดังนั้น ค่าเฉลี่ยความกว้างของระดับคะแนนเท่ากับ 0.80

3. ระดับคะแนน โดยผู้วิจัยได้ใช้การคำนวณหาระดับค่าเฉลี่ยความต้องการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของนักท่องเที่ยว ดังนี้

คะแนนระดับความต้องการ

4 ความต้องการนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด

3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก

2 ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

1 ความต้องการอยู่ในระดับน้อย

0 ไม่พบความต้องการ

4. ระดับค่าเฉลี่ย โดยผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ

3.21 - 4.00 ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

2.41 - 3.20 ความต้องการอยู่ในระดับมาก

1.61 - 2.40 ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

0.81 – 1.60 ความต้องการอยู่ในระดับน้อย

0.00 – 0.80 ไม่พบความต้องการ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาแหล่งข้อมูลผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาในเชิงเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นเพื่อให้ทราบศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยาโดยทำการประเมินประเด็นทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ

ในการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informace) จำนวน 10 คน ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 4 คน
 - 1.1 ตัวแทนศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวไทยจีน (สิบสองปันนา)
 - 1.2 ตัวแทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา
 - 1.3 ตัวแทนสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพะเยา
 - 1.4 ตัวแทนสำนักงานเทศบาลเมืองพะเยา
2. นักวิชาการ จำนวน 1 คน

ตัวแทนนักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดพะเยา
3. ผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยว จำนวน 4 คน
 - 3.1 ตัวแทนผู้จัดงานกิจกรรมท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นในจังหวัดพะเยา
 - 3.2 ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหาร ในจังหวัดพะเยา
 - 3.3 ตัวแทนผู้ประกอบการที่พัก ในจังหวัดพะเยา
 - 3.4 ตัวแทนผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว ในจังหวัดพะเยา
4. ชุมชนในพื้นที่ จำนวน 1 คน

ตัวแทนชมรมเรือพาย วัดติโลกอาราม จังหวัดพะเยา

โดยทำการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยว ซึ่งมีประเด็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการเพื่อให้ทราบศักยภาพ

ทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น และสามารถนำไปสร้างแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดหัวข้อในการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นได้ ซึ่งทำการศึกษาครอบคลุมในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยแบบประเมินมีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น มีลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีประเด็นทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ มีลักษณะคำถามเป็นประเมินค่า

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือของแบบประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น

ในการทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อให้แบบสอบถามมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาหรือประเด็นที่ต้องการวัดได้ครบถ้วน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการประมวลศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในสร้างประเด็นคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา โดยนำองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence) หรือดัชนีความเหมาะสม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินเนื้อหาของข้อคำถามเป็นรายข้อ โดยใช้เกณฑ์เพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ดังนี้ (ประกายรัตน์ สุวรรณ, 2549, หน้า 26-30 อ้างอิงใน โอปอล์ รังสิมันตุชาติ, 2555, หน้า 66)

+1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามในแบบประเมินสอดคล้องกับประเด็นวิจัย

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามในแบบประเมินสอดคล้องกับประเด็นวิจัย

-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามในแบบประเมินไม่สอดคล้องกับประเด็นวิจัย

นำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

IOC ที่เหมาะสม = 0.5 ขึ้นไป (ค่า IOC \geq 0.5)

ดังนั้น จึงกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวยามเย็นอย่างยั่งยืน โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ แต่ละระดับมีค่า IOC ดังนี้

0.00 – 0.49 หมายถึง ข้อคำถามการประเมินศักยภาพควรปรับปรุงหรือไม่เหมาะสม

0.50 – 1.00 หมายถึง ข้อคำถามการประเมินศักยภาพเหมาะสมหรือเห็นด้วย สามารถนำมาใช้ได้

โดยผลของการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 0.81 จากแบบสอบถาม แสดงว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา อยู่ในระดับเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informace) ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เพื่อให้ทราบศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น ทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึงด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดระเบียบข้อมูล โดยนำชุดแบบประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นที่มีผู้ตอบข้อมูลครบถ้วนทั้งหมด มาวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อแสดงผล โดยนำผลข้อมูลค่าคะแนนที่ได้แต่ละองค์ประกอบของการท่องเที่ยว มาเสนอข้อมูลในรูปแบบของตาราง และนำผลการแปลความหมายของค่าตัวเลขของผลลัพธ์ โดยการพรรณนาเพื่อตีความหาความสอดคล้องของเนื้อหา หาข้อสรุปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้ และให้ความหมายของข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ

เกณฑ์การแปลผลแบบประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น

การประเมินมาตรฐานทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น สามารถแบ่งได้เป็น 6 องค์ประกอบ โดยการให้คะแนนจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเป็นแรงดึงดูดใจสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยว สามารถเดินทางเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว และองค์ประกอบทางด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ มีคะแนนความสำคัญรองลงมา (สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, 2552, หน้า 4) โดยสามารถแสดงคะแนนศักยภาพได้ ดังนี้ (ตาราง 1)

ตาราง 1 แสดงคะแนนศักยภาพทางการท่องเที่ยวยามเย็นของอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม
1. ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction)	20
2. ด้านการเข้าถึง (Accessibility)	20
3. ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (Activity)	20
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity)	20
5. ด้านที่พัก (Accommodation)	10
6. ด้านคุณภาพการบริการ (service quality)	10
รวมทั้งสิ้น	100

โดยมีระดับมาตรฐาน คือ

81 คะแนนขึ้นไป	อยู่ในระดับดีเยี่ยม
71 – 80 คะแนน	อยู่ในระดับดีมาก
61 – 70 คะแนน	อยู่ในระดับดี
51 – 60 คะแนน	อยู่ในระดับปานกลาง
50 คะแนน หรือน้อยกว่า	อยู่ในระดับต่ำ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ประชากรกลุ่มที่เก็บข้อมูล

1. ในการศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อหาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informace) ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวนทั้งหมด 7 คน ดังนี้

1.1 หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 6 คน

1.1.1 ตัวแทนศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวไทยจีน จำนวน 2 คน

1.1.2 ตัวแทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา จำนวน 3 คน

1.1.3 ตัวแทนสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพะเยา จำนวน 1 คน

1.2 ชุมชนในพื้นที่ จำนวน 1 คน

ตัวแทนชมรมเรือพาย วัดติโลกอาราม จังหวัดพะเยา

ทำการอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีประเด็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ โดยสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการอภิปรายมาร่างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวยามเย็น ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาได้

2. กลุ่มที่เก็บข้อมูล คือ ผู้ตอบแบบสอบถามระดับความสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา โดยมีประเด็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ประกอบด้วย

2.1 หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน

2.2.1 ตัวแทนสภาอุตสาหกรรมของจังหวัดพะเยา

2.2.2 ตัวแทนองค์การบริหารส่วนของจังหวัดพะเยา

2.2.3 ตัวแทนหอจดหมายเหตุแห่งชาติของจังหวัดพะเยา

2.2.4 ตัวแทนสำนักงานพระพุทธศาสนาของจังหวัดพะเยา

2.2.5 ตัวแทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองของจังหวัดพะเยา

- 2.2 ผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน
ตัวแทนผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยวในจังหวัดพะเยา
- 2.3 ชุมชนในพื้นที่ จำนวน 2 คน
 - 2.3.1 ตัวแทนชมรมเรือพาย วัดติโลกอารามของจังหวัดพะเยา
 - 2.3.2 ตัวแทนเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนของจังหวัดพะเยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การอภิปรายกลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อโดยและมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการอภิปรายกลุ่มย่อย มารวบรวมและร่างแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวยามเย็นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยาได้
2. แบบสอบถามระดับความสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา โดยสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จนสามารถร่างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นได้ โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างแบบสอบถามระดับความสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น เพื่อแสดงให้เห็นถึงลำดับความเร่งรีบในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวยามเย็น เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา โดยสร้างแนวทางที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

1. การจัดระเบียบข้อมูลจากการอภิปรายกลุ่มย่อยในประเด็นทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ โดยนำข้อมูลที่ได้มาสรุปและตีความเพื่อหาข้อสรุปจนสามารถร่างแนวทางการพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลแบบสอบถาม ลำดับความสำคัญในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ผู้วิจัยได้จัดระเบียบข้อมูล และนำข้อมูลไปวิเคราะห์

เพื่อแสดงผลของข้อมูลในรูปแบบของตาราง แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลในรูปแบบของการพรรณนา เพื่อหาข้อสรุปลำดับความสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว ยามเย็น เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา โดยมีประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรม ด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการได้

เกณฑ์การแปลผลแบบสอบถามระดับความสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น

1. ระดับคะแนน โดยผู้วิจัยได้ใช้การคำนวณหาระดับค่าเฉลี่ยไว้ ดังนี้

คะแนนระดับความความต้องการ

5 ระดับความสำคัญในการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 ระดับความสำคัญในการพัฒนา อยู่ในระดับมาก

3 ระดับความสำคัญในการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง

2 ระดับความสำคัญในการพัฒนา อยู่ในระดับน้อย

1 ระดับความสำคัญในการพัฒนา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ค่าอันตรายภาคชั้น โดยการหาความแตกต่างระหว่างชั้นสามารถคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$\text{ค่าอันตรายภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$N = \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

ดังนั้น ค่าเฉลี่ยความกว้างของระดับคะแนนเท่ากับ 0.80

3. ระดับค่าเฉลี่ย โดยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและกำหนดเกณฑ์แปลความหมายไว้

ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ

4.21 – 5.00 ระดับความสำคัญในการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.40 – 4.20 ระดับความสำคัญในการพัฒนา อยู่ในระดับมาก

2.61 – 3.40 ระดับความสำคัญในการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง

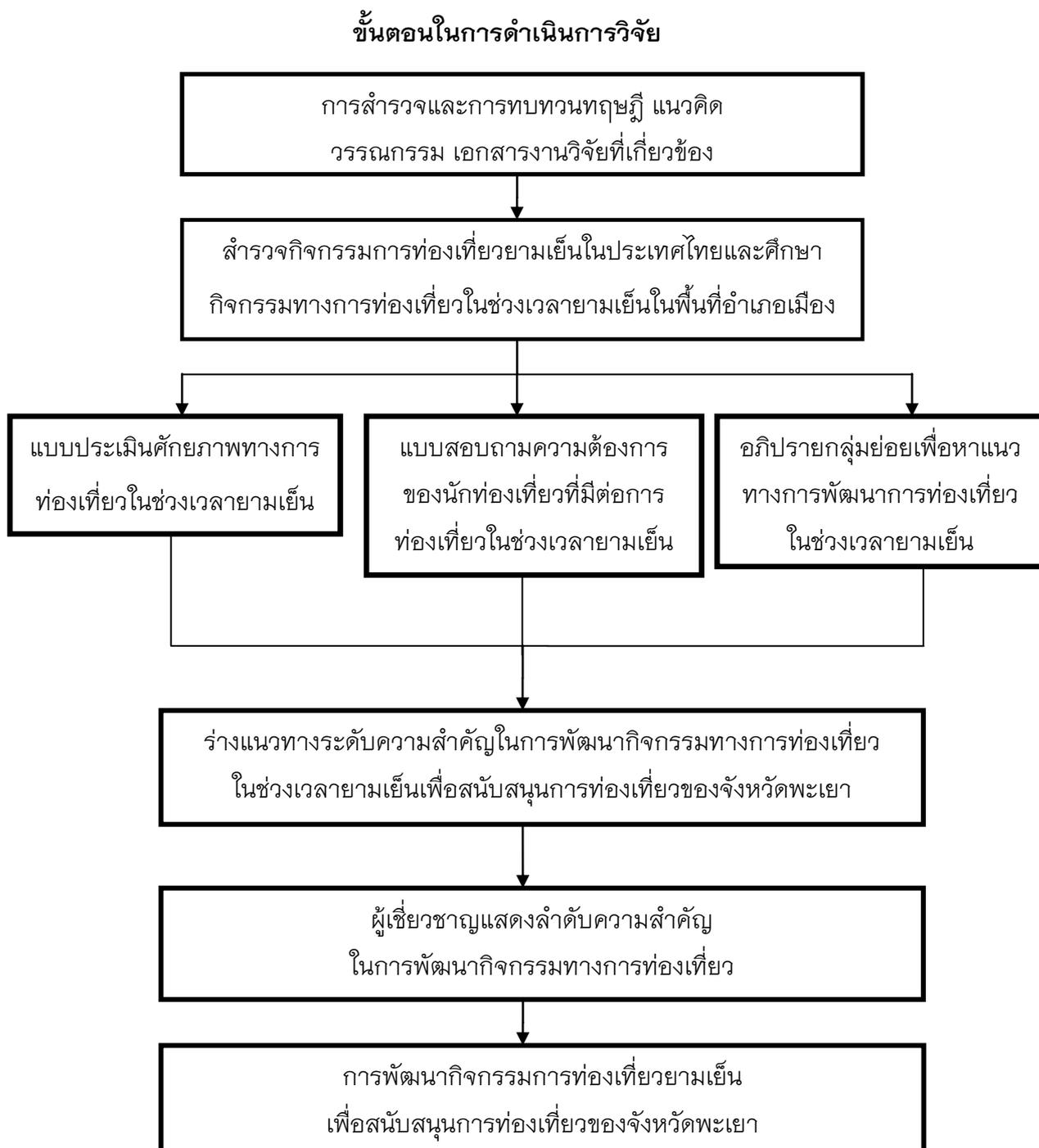
1.81 – 2.60 ระดับความสำคัญในการพัฒนา อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.80 ระดับความสำคัญในการพัฒนา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การเรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น

ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนา 1-9 โดยกำหนดเกณฑ์แปลความหมายของลำดับ

ความสำคัญ 1 อยู่ในระดับความสำคัญในการพัฒนามากที่สุด และ 9 อยู่ในระดับความสำคัญในการพัฒนาน้อยที่สุด

ภาพ 4 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย